

Выступленне кіраўніка дэлегацыі БССР Міністра замежных спраў БССР

К. В. К І С Я Л Ё В А

на XI сесіі Генеральнай Асамблеі ААН па „пытанню“ „Аб становішчы ў Венгрыі“ 20 лістапада

Дэлегацыя Беларускай ССР галасавала супраць уключэння ў парадак дня 11-й сесіі Генеральнай Асамблеі ААН так званых пытанняў «Аб становішчы ў Венгрыі». Уключэнне гэтага пытання ў парадак дня сесіі супярэчыць Статуту ААН, у якім забараняецца ўмяшанне Арганізацыі Аб'яднаных Нацый ва ўнутраныя справы дзяржаў.

Генеральная Асамблея ААН, прыняўшы рашэнне аб уключэнні пытання «Становішча ў Венгрыі» ў свой парадак дня, стала на шлях парушэння Статута Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Пры гэтым яна не палічылася з катэгарычнымі пратэстамі ўрада Венгерскай Народнай Рэспублікі супраць умяшання ААН ва ўнутраныя справы Венгрыі.

Генеральная Асамблея ААН становіцца на вельмі небяспечны шлях, які можа прывесці толькі да таго, што будзе падарвана давер'е народаў свету да Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Недаўга дапускаць таго, каб Арганізацыя Аб'яднаных Нацый магла быць выкарыстана рэакцыйнымі сіламі для абвастраення міжнароднай абстаноўкі, для падрыву духу супрацоўніцтва і суіснавання, для ўмяшання ва ўнутраныя справы суверэнных дзяржаў.

Таму мы лічым, што самым лепшым рашэннем Генеральнай Асамблеі ААН, якое павысіла-б яе аўтарытэт у вачах сусветнай грамадскасці, з'явілася-б спыненне абмеркавання правакацыйнага пытання аб становішчы ў Венгрыі, навізаннага Генеральнай Асамблеяй дэлегацыямі ЗША, Англіі і Францыі. Гэта дазволіла-б цяперашняй сесіі Генеральнай Асамблеі заняцца ў дэ-лавай абстаноўцы тымі важнымі пытаннямі, якія стаяць на яе парадку дня. Народы свету чакаюць ад ААН канструктыўных рашэнняў па ліквідацыі таго небяспечнага становішча, якое стварылася ў раёне Блізкага і Сярэдняга Усходу ў выніку несправілівага нападу Англіі, Францыі і Ізраіля на Егіпет. На нашым разглядзе знаходзяцца і іншыя важныя пытанні, як, напрыклад, разбраенне і забарона атамнай і вадароднай зброі, пытанні аб Кіпры, Алжыры, Заходнім Ірм'яне, аб дапамозе эканамічна слаба развітым краінам, і рад іншых важных пытанняў, актуальнасць і тэрміновасць якіх няма патрэбы даказваць.

Генеральная Асамблея ААН павінна ліквідаваць тую дымавую заслонку, якую прабуюць стварыць некаторыя дэлегацыі шляхам пэставіўкі пытання аб становішчы ў Венгрыі з мэтай перакладання станючому вырашэнню важных пытанняў, што стаяць на парадку дня Асамблеі.

Адной з такіх дэлегацый з'яўляецца дэлегацыя Кубы.

Учора прадстаўнік Кубы ў сваім выступленні зноў пацвердзіў, што ён зрабіў сваім рамяством у ААН брудны паклёп супраць Савецкага Саюза і іншых сацыялістычных дзяржаў. Яго выступленне ад пачатку да канца было паклёпніцкім. Гэта не навіна. Гэтым ён займаецца многа год. Ён не мог прывесці ні аднаго факту аб нібыта ўчыненым Савецкім Саюзам генацыдзе, таму што такіх фактаў не існуе ў прыродзе.

Мы не думаем, што праект рэзалюцыі, унесены Кубай, з'яўляецца ініцыятывай самой дэлегацыі Кубы. Гэтая наша думка пацвярджаецца артыкулам, апублікаваным у газеце «Н'ю-Йорк таймс» ад 16 лістапада 1956 года, дзе прама гаварылася, што дэлегацыі Англіі і Францыі накіраваны з ідаэй прадстаўлення на сесію Генеральнай Асамблеі ААН такой рэзалюцыі. Але і на гэты раз англійская і французская дэлегацыі пры актыўным удзеле дэлегацыі ЗША знайшлі тры рукі, якія гатовы цягнуць ім каштаны з агню. Праект рэзалюцыі і прамова прадстаўніка Кубы нагадваюць нам старыя метады аднаго з фашысцкіх верхавадоў, які, дарэчы кажучы, таксама быў доктарам і спецыялізаваўся на раз'юшанай прапагандзе супраць усяго прагрэсіўнага і міралюбивага ва ўсім свеце, грунтоўчыся пры гэтым на ўласных выдумках і іх недарэзным паўтарэнні.

Сапраўды, якія аргументы прыводзіць дэлегацыя Кубы, абараняючы свой праект рэзалюцыі? Гэтыя аргументы грунтоўча на павадамленнях некаторых органаў дру-

ку заходніх краін, якія могуць быць ацэнены не інакш, як чарговая фальшыўка, сфабрыкаваная для таго, каб дэзінфармаваць сусветную грамадскую думку.

Паважаны прадстаўнік Венгрыі зачытаў тут афіцыйнае камюніке венгерскага ўрада, у якім ён заяўляе, што панічныя чуткі аб вывазе арыштаваных венграў у Савецкі Саюз з'яўляюцца правакацыяй, выдуманай контррэвалюцыйнымі коламі, якія становяцца ўсё больш бездапаможнымі і бяссільнымі. У сапраўднасці ні адна арыштаваная асоба не была вывезена з тэрыторыі Венгрыі.

Генеральная Асамблея ААН не можа не лічыцца з гэтай афіцыйнай заявай венгерскага ўрада.

У кубінскім праекце рэзалюцыі ідзе гутарка аб нібы ўчыненым у Венгрыі злачынстве генацыду. Такое сцвярджэнне ўжо змяшчалася ў праекце рэзалюцыі ад 3 лістапада 1956 года. Усе добра памятаюць, што на Надэвчайнай спецыяльнай сесіі Генеральнай Асамблеі ААН аўтары праекта рэзалюцыі (дак. а/3.316), у тым ліку і Куба, выключылі з праекта рэзалюцыі палітычнае сцвярджэнне адносна нібы меўшага месца ў Венгрыі парушэння канвенцыі аб генацыдзе.

Аднак, цяпер, калі ў Венгрыі ўстанаўліваецца парадак і венгерскі народ змагаецца з дапамогай іншых братаў і сяброў з ачэлавачым раі, нацесеным краіне фашысцкімі элементамі, прадстаўнік Кубы зноў выцягнуў у ААН свой паклёп аб генацыдзе. Калі прапагандысцкі мадэрнакіраван на гэты каб абвастрыць міжнародную абстаноўку, перамясціць венгерскаму народу вырашэнне сваё ўнутраныя справы на ўласнае ўзгодненне, а тамсама з'явіцца новыя выступальнікі контррэвалюцыйных фашысцкіх элементаў.

Прадстаўнік Іспаніі пацвердзіў учора, што яго ўрад злічыў з першым звяржэннем генеральнага сакратара ААН і пратэстам супраць ўступлення ў Венгрыю савецкіх войск. Няма нічога дзіўнага ў тым, што на дапамогу фашысцкім контррэвалюцыйным элементам Венгрыі адна з першых рынкаў Іспанскі ўрад, бо фашысцкі характар рэжыму ў Іспаніі добра вядомы. У свой час ён быў асуджан Арганізацыяй Аб'яднаных Нацый.

Мы хачам-б падкрэсліць, што Ізраіль не ўпершыню працягвае свае сімпатыі да фашыстаў, дастаткова ўспомніць хоць-бы «благіную дывізію» Франка, якая тапала палі Савецкай Беларусі. І вось цяпер прадстаўнік Іспаніі зноў узнімае свой голас са знаёмым матывам абароны фашысцкіх элементаў. Як гаворыцца, рыбаў рыбака бачыць здалёку.

Арганізацыя Аб'яднаных Нацый не можа і не павінна браць пад сваю абарону контррэвалюцыйныя дзеянні фашысцкіх элементаў у Венгрыі, якія, як вядома, праводзіліся з дапамогай і пры падтрымцы замежнай агентуры і міжнароднай рэакцыі.

Аб'яднаныя нацыі не могуць праісці міма тых злачынстваў, якія былі зроблены сіламі контррэвалюцыі і фашызма, забіваючых лепшых сыноў і дачок венгерскага народа і ўчыніўшых цэлы рад іншых цяжкіх злачынстваў.

Вось толькі некаторыя факты аб чорных справах фашыстаў і харцістаў у Венгрыі.

Добра арганізаваныя і загадка падрыхтаваныя контррэвалюцыйныя банды сотнямі забівалі сумленных венгерскіх патрыётаў, простых рабочых, сялян і інтэлігентаў. Узброеныя групы бандытаў абыхадзілі кватэры прагрэсіўных людзей на ўсям Будапешту, увозілі або на месцы забівалі іх. Не знайшоўшы дома таго, каго яны шукалі, бандыты забівалі сем'і, не шкадуючы і дзяцей. Нават буржуазны друк не мог утаіць разгуду фашысцкага тэрору ў Венгрыі і мімаволі расказаў аб гэтым. На старонках буржуазных газет і часопісаў за апошні час было апублікавана нямала фатаграфій, на якіх паказаны знявечаныя трупы расетраляных і павешаных фашысцкімі бандытамі венгерскіх патрыётаў. Вы можаце ўбачыць гэта, напрыклад, на старонках французскага штодзённіка «Пары матч», англійскай газеты «Дэйлі экспрэс»,

амерыканскага часопіса «Лайф», газеты «Н'ю-Йорк геральд трыбюн» і г. д. Апісваючы зверствы венгерскіх фашыстаў, іх расправы над венгерскімі патрыётамі, карэспандэнт газеты «Франс суар» Мішэль Гардэ пісаў: «Сотні гэтых людзей былі знішчаны, іх вешалі за ногі, збівалі». Заходнегерманскі часопіс «Дэр шпігель», апісваючы крывавае расправу, учыненую фашыстамі ў адным з заходніх гарадоў Венгрыі, расказвае, што бандыты, страціўшы ўсякае чалавечае аблічча, выпянулі з бальніцы цяжка раненага лейтэнанта венгерскай арміі і прывезлі яго галавой уніз да дрэва. Уволю наздаекаваўшыся са сваёй безбароннай ахвярай, ператварыўшы твар раненага афіцэра ў сучальную крывавае масу і зусім скалечыўшы яго цела, каты адвезлі страціўшага прытомнасць лейтэнанта ад дрэва, кінулі на зямлю, стапталі яго да смерці і ўжо мёртвага зноў навесілі. Аўстрыйская газета «Вільт тэлеграф» ад 2 лістапада гэтага года пісала: «Нянавісь не ведае межаў... Яшчэ сёння вакол дома ляжала 60 скалечаных і страшэнна знявечаных трупаў. Усе гэтыя людзі былі расетраны, павешаны або спалены жывымі».

Нямала фактаў аб зверствах контррэвалюцыйных бандытаў прыводзілася і ў амерыканскім друку. Так, у газеце «Н'ю-Йорк таймс» ад 29 кастрычніка гэтага года апісваецца дзікае расправа фашыстаў над сумленнымі венгерскімі грамадзянамі ў Мадэярвары. У гэтым жаказваецца, што адзін патрыёт «быў кінуць на растаючую і растаптаную Другі патрыёт, панены бандытамі, «быў выкінут са шпіталю і, паводле сведчання выжываў, павешаны за ногі, затым яго ўжо мёртвае цела знала ў вярхоўкі і трыма нагамі».

Дзікі акт тэрору спалучыўся з расетраўленнем магазінаў кватэр працоўных, падпалымі грамадскіх будынкаў, музеяў, знішчэннем культурных каштоўнасцей венгерскага народа. Фашысцкі разбуральнік Будынак музейнай акадэміі, спалілі музейны музей у Вулачэне. З небывалай жорсткасцю і жорсткасцю яны пачалі разбуральніцтва ў руках венгерскіх працоўных рабочым і фабрыкі.

Венгерская расправа над патрыётамі, расетранымі на вуліцах, групы павешаных на дрэвах і вулічных ліхтарях, кастры з кніг разгромленых бібліятэк і магазінаў — усе гэта выклікае ў нашай паміці першы гітлераўскага канібалізма ў Еўропе, першы, калі фашысты здакаваліся з еўрапейскіх народаў і зрабілі страшэнным злачынствам супраць чалавечнасці.

Контррэвалюцыйныя сілы ўнутры Венгрыі з дапамогай знешніх сіл рэакцыі пра-бавалі выкарыстаць справядлівае незада-вальненне некаторых слаёў насельніцтва ў Венгрыі ў сваіх антынародных мэтах, накіраваных на ліквідацыю народна-дэмакратычнага ладу і сацыялістычных заваёў працоўных і ўстанаўленне харцісцка-фашысцкага рэжыму. Але народы не хочуць адраджэння фашысцкіх парадкаў. Венгерскія працоўныя на сабе адчулі гэтыя парадкі ў гады дыктатуры Хорці. Сацыялістычныя сілы Венгрыі стварылі Рэвалюцыйны Рабоча-Сялянскі ўрад, які перагардзіў шлях рэакцыі і фашызму. Рабочы клас Венгрыі, працоўнае сялянства, усе венгерскія патрыёты прынялі рашучыя меры, каб разграміць узброеныя банды змоўшчыкаў, якія пачалі масавы крывавае тэрор супраць прыхільнікаў сацыялізма і дэмакратыі ў Венгрыі. Савецкі Саюз адгукнуўся на заклік Рэвалюцыйнага Рабоча-Сялянскага ўрада Венгрыі аказаць неабходную дапамогу, каб абараніць заваёвы народна-дэмакратычнага ладу.

Савецкія войскі, якія прыйшлі на дапамогу венгерскім працоўным у гэты адказны для іх момант, не толькі дапамагалі аднавіць парадак, спакой і бяспеку для народных мас у краіне, але і выраталі жыццё сотням і тысячам венграў, над якімі навесіла пагроза фашысцкага тэрору.

Факты пераканаўча сведчаць аб тым, што адказнасць за кровапраліце ў Венгрыі, за тых ахвяры, якія панёў венгерскі народ, падае на рэакцыйныя сілы і іх імперыялістычных апекуноў. Міжнародная рэакцыя не толькі падбухторвае і заклікае да аднаўлення капіталістычных парадкаў

у краінах народнай дэмакратыі, але і аказвае ўсебаковую дапамогу рэакцыйным і антынародным сілам.

У сваім учарашнім выступленні прадстаўнік ЗША пан Лодж заявіў, што «Злучаныя Штаты ніколі нікога не падбухторвалі да паўстання». Аднак гэтыя словы знаходзяцца ў абурючай супярэчнасці з фактамі, з практыкай рэакцыйных колаў ЗША ў адносінах да краін дэмакратычнага лагера. Гэтыя словы нікога не могуць увесці ў зман, бо сэнс падбухторніцкіх амерыканскіх радыёперадач, так званых «каляных пасланіяў» і г. д., якраз і заключаецца ў закліку да звяржэння законных урадаў народна-дэмакратычных краін.

ЗША ўзялі сваю падрыўную палітыку супраць СССР і краін народнай дэмакратыі ў ранг дзяржаўнай палітыкі. Аб гэтым ужо гаварыў у сваім выступленні кіраўнік савецкай дэлегацыі Д. Т. Шапілаў, таму я не буду падрабязна спыняцца на гэтым пытанні.

Вядома, што непасрэдна ў Злучаных Штатах Амерыкі існуюць шматлікія арганізацыі, якія вядуць падрыўную шпіёнскую работу супраць краін народнай дэмакратыі. Варожымі для венгерскага народа арганізацыямі, якія знаходзяцца ў ЗША, з'яўляюцца «венгерскі нацыянальны камітэт», «садружнасць венгерскіх барацьбітоў», «саюз амерыканскіх венграў» і інш.

У перыяд контррэвалюцыйнага путча ў Венгрыі з Заходняй Германіі праз Аўстрыю хлынуў паток харцісцкіх афіцэраў, выгнаных капіталістаў і памешчыкаў, розныя так званыя «бежанцы» і здраднікі венгерскага народа. Усе яны былі добра абуцаны, узброены і забяспечаны ўсім неабходным. У сувязі з гэтым трэба напамініць заяву амерыканскага сенатара Керэтэна, зробленую ім яшчэ ў 1951 г. Ён гаварыў: «У Заходняй Еўропе жыўць дзiesiąты тысячы бежанцаў з усходнеўрапейскіх краін. Трэба, каб гэтыя людзі... прынялі ўдзел у магчымым вызваленні сваёй радзімы». Зразумела, што ў вуслах Керэтэна слова «вызваленне» азначае не што іншае, як адраджэнне ўлады капіталістаў і памешчыкаў у краінах народнай дэмакратыі.

Міжнародная рэакцыя не толькі накіроўвала контррэвалюцыйныя элементы ў Венгрыі, але і забяспечвала іх зброяй, боепрыпасамі і іншымі сродкамі. Так, з Заходняй Германіі перапраўлялася зброя для венгерскіх фашыстаў. Выходзячая ў Гамбург газета «Вельт ам зонгаг» 4 лістапада гэтага года прыводзіла наступныя словы адной венгеркі: «Німаземец, які да-сканала гаварыў па-венгерску, перадаў нам 4 грузавікі, грузаныя банкамі, і сказаў, што трэба быць вельмі асцярожнымі пры іх раскрыцці. Толькі пазней мы зразумелі сутнасць яго слоў. 200 банкаў былі напоўнены ручнымі гранатамі».

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў будынку бібліятэкі